

1. A diaszpóra, azaz a szétszóródás következményeként a világ legkülönbözőbb részein alakultak zsidó közösségek, Indiától Dél-Amerikáig. A zsidók kultúrája mindenhol keveredett a helyi lakosokéval – legyen szó zenéről, irodalomról, gasztronómiáról vagy nyelvről. Az évszázadok során a zsidók eredeti héber és arámi nyelve keveredett az adott területen élők nyelvével, és így alakultak ki a különféle zsidó nyelvek, melyek közül a legjelentősebb a jiddis (a középkori német keveréke a héberrel, amely főként a Kelet-Európai askenázi közösségekben terjedt el). Magyarországon a zsidók többsége magyarul beszélt a háború előtt is, de sokan beszéltek jiddisül is, főleg vidéken, és így számos jiddis kifejezés átkerült a magyar szlengbe.

**Keressétek ki a szófelhő jiddis jövevényszavainak magyar jelentését (min.10 szó)!
Készítsetek 3 szóhoz képes magyarázatot is!**

**10 pont
3 pont**

Jiddis jövevényszavak: haver, mázli, kampec, meló, pacák, balhé, jatt, behemót, herót, hapsi, szajré, melák, bóvli, muri, mesüge, majré, kóser, cefet, hadoválni, happolni

A kiválasztott 10 szó jelentése:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

Képes magyarázat a 3 kiválasztott szóhoz:

1.

2.

3.

2. Írjatok egy rövid esszét arról, hogy hogyan kapcsolódik **Gunter Demnig** német művész neve Budapest zsidónegyedéhez? Budapesthez fűződő alkotásai hogyan kapcsolódnak a zsidó történelemhez és hagyományokhoz? **5 pont**

Keressetek képet három budapesti alkotásáról és mellékeljétek **külön lapon**, amire a csapatnevet is ráírjátok! **3 pont**

Derítsétek ki, hol található Szombathelyen is és kivel kapcsolatos egyik műve, mellékeljétek **külön lapon** egy fotót is róla! Ne feledjétek ráírni a külön lapra a csapatnevet!

3 pont

4. **Mi vagy ki a kapcsolódási pont** a következő idézetek között?

2 pont

-
- “Mindenki egyenlőnek született, mindenki magatehetetlenül és szeplőtelenül jött a világra..”
 - “Milyen csodálatos, hogy egyetlen percet sem kell várnia senkinek, hogy belekezdjen a világ fokozatos megváltoztatásába!”
 - “ Az emberek minden háború után azt mondják, soha többé, olyan rettenetes volt ez az egész, mindenáron el kell kerülni, hogy megismétlődjön, és aztán az emberek mégis harcba fognak egymás ellen.”

Miről híres a “kapcsolódási pont”?

1 pont

6. Nézd meg az Élet Menete Alapítvány A vagon című filmjét és töltsd ki a keresztrejtvényt!!

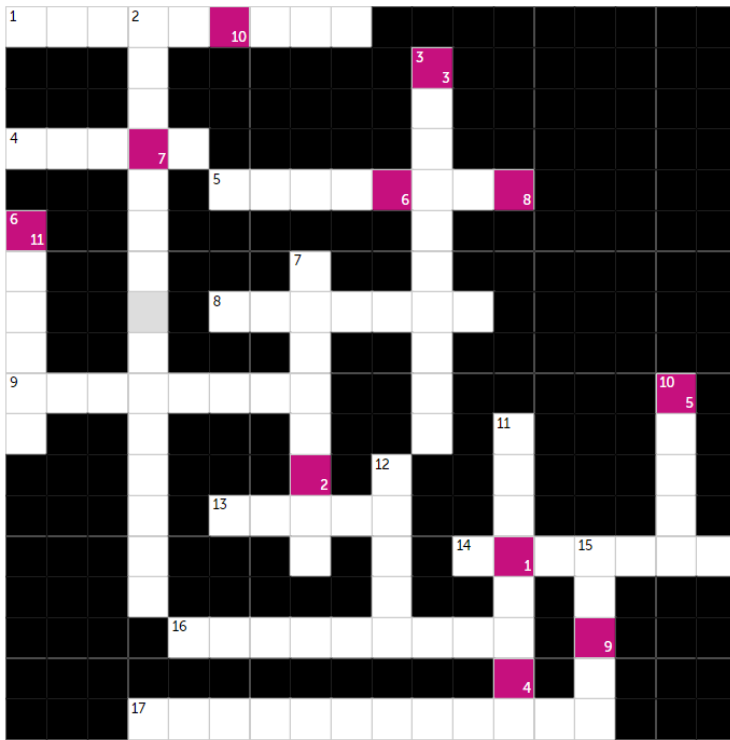
9 pont

A kiemelt betűk kiadnak egy szót, írd rá min. 5 példát!

5 pont

https://puzzle.org/hu/crossword/play?p=-O4AddfjM8S7XCGk_EIW

A vagon

Vízszintes

Függőleges

1 Ők kísérték gettóba a kőszegi zsidókat. 4 Ő hozta ki a zsidókat Egyiptomból. 5 A magyar deportálások náci megszervezője. 8 Kormányfő a nyilas rémuralom idején. 9 Ők ölték meg a kis Jónást a Duna parton. 13 Ilyen színű megkülönböztető jelvényt kellett viselniük a zsidóknak. 14 Náci orvos, aki főként ikreken kísérletezett. 16 Dezertőroket mentő katonatiszt vezetőkéneve. 17 Beolvadás a magyar nemzetbe.	2 1920-ban hozott zsidóellenes törvény, "zárt szám" 3 Itt áll a legnagyobb zsinagóga Európában. 6 Ennyi hétig állt fenn a nagy budapesti gettó. 7 A táborokban itt lették halálukat a legtöbben. 10 Egy svéd embermentő keresztneve. 11 ...-Podolszk, az első tömegmészárlás helyszíne 1941-ben Ilyen vagonok szállították a koncentrációs táborokba az áldozatokat 12 Zsidónegyed más szóval.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

5 példa:

7. Készíts 3-5 perces kisfilmet (Tik-Tok, Youtube stb.) valamilyen zsidókhöz köthető szokásról, épületről, emlékhelyről. Lehet benne rövid interjú is! Külön pontot ér az angol feliratozás Töltsd fel drive-ra vagy youtube-ra és írd ide a linket!

10 pont + 3 pont a feliratozás

Összpontszám: 80/...